

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

Науково – навчальний інститут міжнародних відносин
і соціальних наук
Кафедра іноземної філології та перекладу

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
Спецкурс з основ художнього перекладу

Київ
2018 р

Підготовлено професором кафедри кафедра іноземної філології та перекладу Баховим І.С.

Затверджено на засіданні кафедри кафедра іноземної філології та перекладу
(протокол № 1 від 29 серпня 2018 р.)

Схвалено вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Навчальна програма дисципліни «**Спецкурс з основ художнього перекладу**» –
К.: МАУП, 2018.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни, вказівки до самостійної роботи, форми поточного та підсумкового контролю, питання для самостійного опрацювання, питання для самоконтролю, а також список літератури.

Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2018 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Спецкурс з основ художнього перекладу викладається на 4 курсі після вивчення студентами основ дисциплін «Порівняльна лексикологія», «Порівняльна грамати́ка» та «Порівняльна стилістика».

Мета спецкурсу – закласти студентам теоретичні основи перекладу художнього тексту та сформувати навички виконання адекватного перекладу прозових, поетичних та драматургічних текстів першотворів.

Завдання спецкурсу:

- розкрити основні теоретичні положення дисципліни;
- підвищити загальноосвітній рівень студентів і філологічну підготовку;
- виробити у студентів уміння виявляти жанрові, стильові структурні і тематичні складові художнього тексту першотвору, що підлягають відтворенню при перекладі;
- навчити студентів здійснювати порівняльний перекладацький аналіз художніх текстів оригіналу та перекладу;
- домогтися усвідомлення студентами концептуальних відмінностей текстів художнього та інших стилів і необхідності застосування перекладацьких прийомів, що відбивають стан артефактів і ментафактів текстів оригіналу відповідно нехудожнього та художнього мовлення;
- практикувати виконання літературних перекладів текстів різних жанрів та субжанрів.

Міжпредметні зв'язки– ця дисципліна фактично пов'язана з усіма філологічними дисциплінами, включаючи теорію та практику перекладу.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“СПЕЦКУРС З ОСНОВ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ”

№ пор.	Назва змістового модуля та тем
	Змістовий Модуль I Художній текст як комунікативна одиниця
1	Тема №1 Белетристика у системі стилів та жанрів мови.
2	Тема №2. Текст художнього твору як комунікативна одиниця
3	Тема №3. Рівні актуалізації інформації у тексті. Прагматика художнього тексту.
	Змістовий Модуль II Основи техніки перекладу художнього тексту
4	Тема №4. Основи теорії художнього перекладу
5	Тема №5. Актуальні проблеми перекладу художнього тексту.
6	Тема №6. Переклад прозового художнього твору
7	Тема №7. Стилїстична семасіологія художнього тексту першотвору
8	Тема №8. Переклад поетичного художнього твору.
9	Тема № 9. Особливості перекладу драматичних художніх творів.
10	Тема №10. Особливості перекладу комічних художніх творів.

Разом 54 години. З них лекційних занять -20 годин, семінарських 16 годин.

Зміст дисципліни
“СПЕЦКУРС З ОСНОВ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ”

Змістовий Модуль I Художній текст як комунікативна одиниця

Тема I Белетристика у системі стилів та жанрів мови.

Мета: ознайомити студентів з предметом, завданнями і значенням спецкурсу, з ситсеомою стилів та жанрів мови.

Питання до обговорення.

1. Предмет, завдання і значення навчальної дисципліни.
2. Характерні ознаки художнього стилю.
3. Види і жанри художніх творів.
4. Функції художнього тексту.
5. Структурно-композиційна характеристика художнього твору.
Література: а) основна [1;4;12-14;21-23;25;27];
б) додаткова [3;11;15-18].

Тема 2. Текст художнього твору як комунікативна одиниця..

Мета: визначити поняття „когезія”, „когерентність”, „дейксис” та познайомити з базовими ознаками художнього тексту.

Питання до обговорення.

1. Текст як одиниця макрорівня.
2. Структурна композиція та змістова організація тексту художнього твору.
3. Базові ознаки художнього тексту –ідейність, концептуальність, образність, виразність та інтертекстуальність.

4. Утілення категорії суб'єкта у текстових парадигмах автора, персонажа та читача.
5. Адресатно-адресантні відношення у художньому творі.

Література: а) основна [1;3;4;11-15;21];

б) додаткова [22-27].

Тема 3. Рівні актуалізації інформації у тексті. Прагматика художнього тексту

Мета: ознайомити студентів з прагматичними складовими художнього тексту.

Питання до обговорення

1. Художній твір як особливий семіотичний знак.
2. Фактори смислотворення у художньому тексті.
3. Прагматичні складові художнього тексту: пресу позиція, імплікації, перлокутивний ефект.
4. Композиційно-мовленнєві форми та способи викладення змісту у художньому творі.
5. Рівні нагромадження інформації в художньому тексті: семантичний, контекстуально-ситуативний, прагматичний.
6. Маркери гендеру художнього твору.
7. Роль художньої деталі, образу та сильної позиції при перекладі першотвору.
8. Образ у художньому творі та образність художнього тексту.

Література: а) основна [3;4;11-15;17;21];

б) додаткова [16; 23;25].

Змістовий Модуль II Основи техніки перекладу художнього тексту

Тема 4. Основи теорії художнього перекладу

Мета: ознайомити з загальною теорією художнього перекладу.

Питання до обговорення

1. Загальна теорія художнього перекладу.
2. Часткові теорії перекладу (аспектна, денотативна, трансформаційна, функціональної еквівалентності).
3. Літературний переклад versus інтерпретативний переклад у художньому стилі. .
4. Критика художнього перекладу, літературознавча критика перекладу.
5. З історії становлення художньої перекладацької діяльності..

Література: а) основна [2;3;4;11-16;25];

б) додаткова [4; 17;18;21;22].

Тема 5. . Актуальні проблеми перекладу художнього тексту.

Мета: ознайомити студентів з проблемами художнього стилю у перекладознавстві.

Питання до обговорення

1. Проблема художнього стилю і стилістики тексту у перекладознавстві.
2. Функції художнього твору через призму завдань перекладача .
3. Урахування ідіостилу автора та особистості перекладача у перекладацькій діяльності. Ідейна та образна структура художнього першотвору.
4. Способи перекладу, що застосовуються у перекладі художнього твору: підрядковий, скопів, реферативний, анотаційний, переклад-переспів, переклад-адаптація, транскрипція, транслітерація, калькування, пошук аналогій, пошук абсолютних та неповних еквівалентів, описовий переклад.
5. Порівняльний аналіз тексту перекладу художнього тексту та його першотвору.
6. Рівні адекватності перекладу першотвору.
7. Перекладацькі трансформації, застосовувані до перекладу текстів художніх творів: граматичні перестановки, заміни (структурні /функціональні), генералізація змісту, диференціація змісту, звуження, розширення, доповнення, опущення, компенсація, логічний розвиток тощо.

Література: а) основна [2;3;4;11-16;25;27];

б) додаткова [4; 17;18;21;22;26].

Тема 6. Переклад прозового художнього твору

Мета: ознайомити студентів з різними маркерами лексико-семантичних зв'язків у тексті.

Питання до обговорення

1. Засоби лексико-семантичної когезії художнього прозового тексту (повтори, парафраз, кореференція, субституція, еліipsis) та способи їх відтворення в тексті перекладу..
2. Маркери лексико-семантичних зв'язків у тексті.
3. Застосування методики компресії змісту при перекладі.
4. Лексичні труднощі перекладу художнього тексту: відтворення власних назв, назв культурних та національних реалій, авторських неологізмів та оказіоналізмів, стилістично маркованої лексики, етнофразеологізмів та усталених виразів, семантичного потенціалу синонімів..
5. Граматичні труднощі перекладу художнього тексту: способи передачі лексично значущих артиклів (англ. тексту), видно-часових форм дієслова, граматичної та суб'єктивної модальності, структур у пасивному стані, віддієслівних предикативних комплексів, асиндетичних іменникових словосполучень, темо-рематичних зв'язків, мовних одиниць змісту на рівні диктема, синтаксично-ускладнених та розгалужених предикативних одиниць, часток, вигуків, сполучників, синтетичного та безсполучникового типів синтаксичного зв'язку.

Література: а) основна [2;3;4;11-16;25;27];

б) додаткова [17;18;21;22;26].

Тема 7. Стилiстична семасiологiя художнього тексту першотвору

Мета: визначити поняття „парафраз”, „лiтота”, „синекдоха”

Питання до обговорення

1. Стилiстична семасiологiя художнього прозового тексту.
  2. Рiвнi стилiзацiї iнформацiї в прозовому художньому творi..
  3. Роль морфеми, слова, речення. контексту у створеннi образностi та виразностi.
  4. Лексичнi та лексико-стилiстичнi засоби та прийоми увиразнення змiсту: метафора, синекдоха, епiтети, гра слiв, каламбур, гiпербола, оксиморон, художнє порiвняння, лiтота, антитеза, парафраз.
  5. Синтаксичнi засоби стилiзацiї змiсту художнього тексту: риторичнi питання, повтори, паралельнi конструкцiї, хiзма, вiдокремлення, елiпсис, апосiорея, парцеляцiя у мовi оригiналу та способи вiдтворення у мовi перекладу.
  6. З'ясування текстових конотацiй.
  7. Трансформацiї додавання, упушення, паралельного найменування (експлiкацiї), контекстуальних замiн /розгортання, компресiї.
  8. Перекладацький аналіз стилiстики текстiв першотвору та перекладу.
- Література: а) основна [1;3;4;11-15;21];
б) додаткова [22-27].

Тема 8. Переклад поетичного художнього твору.

Мета: ознайомити студентiв з проблемами перекладу поетичних творiв.

Питання до обговорення

1. Ознаки вiршованих творiв з точки зору силабо-ритмiчної та метричної органiзацiї.
  2. Функцiї поетичного твору через призму завдань перекладача.
  3. Лексика поетичного тексту з погляду стилiстичної стратифiкацiї словника: поетизми, лiризми, урочиста та церемонiальна лексика, архаїзми, фольклоризми, просторiччя та дiалектизми, авторськi оказiоналізми.
  4. Проблема пошуку вiдповiдникiв для збереження стилiстичного регiстру вiршованого художнього твору..
  5. Фонологiчнi засоби увиразнення змiсту поетичного першотвору: графон, асонанс, евфемiя, алiтерацiя.
  6. Труднощi перекладу силабо-тонiчних, силабiчних та античних вiршiв.
  7. Класична англiйська лiрика в українських перекладах. Зiставний аналіз.
- Література: Література: а) основна [1;3;4;11-15;21];
б) додаткова [22-27].

Тема 9 Особливостi перекладу драматургiчних художнiх творiв

Мета: ознайомити студентiв з рiзними видами драматургiчних творiв

Питання до обговорення

1. Види драматургiчних творiв.
  2. Фактори, що зумовлюють труднощi адекватного вiдтворення смислу драматургiчного твору при перекладi.
  3. Лексичнi, морфологiчнi, синтаксичнi особливостi перекладу драматургiчних творiв. Класична англiйська драма в українських перекладах..
  4. Зiставний аналіз.
- Література: а) основна [1;3;4;11-15;21];
б) додаткова [22-27].

Тема 10 Особливостi перекладу комiчних художнiх творiв.

Мета: ознайомити студентiв з рiзними видами гумористичних та сатиричних творiв.

Питання до обговорення

1. Види комiчних творiв.
  2. Фактори, що зумовлюють труднощi адекватного вiдтворення смислу гумористичного та сатиричного творiв при перекладi.
  3. Стилiстичнi фiгури та їх сучаснi комбiнованi варiанти в творах американських авторiв (Stealth Parody, Ironic Echo, Metarforgotten, Fauxdian and Freudian slips etc.)
  4. Стереотипнi персонажi американських комiчних творiв (Kidult, Infant Terrible, Henpecked Husband, Bad Boy, Funny Foreigner etc.).
- Література: а) основна [1;3;4;11-15;21];
б) додаткова [22-27].

Контрольнi завдання

Variant 1

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) A tempest in a slop-basin is absurd. We will reserve that sort of thing for the mighty ocean and the lonely midnight. The present Number will be mild. Others - but we will not anticipate those.

б) Буря в склянці води - безглуздя. Прибережемо такі речі для могутнього океану і глупої ночі. Цей розділ дуже лагідний. Зате інші... але не будемо забігати вперед.

II. Read and translate the fiction text.

From Gulliver's Travels By Jonathan Swift ... I swam as Fortune directed me, and was pushed forward by Wind and Tide. I often let my Legs drop, and could feel no Bottom; But when I was almost gone, and able to struggle no longer, I found my self within my Depth; and by this Time the Storm was much abated. The Declivity was so small, that I walked near a Mile before I got to the Shore, which I conjectured was about Eight o'Clock in the Evening. I then advanced forward near half a Mile, but could not discover any Sign of Houses or Inhabitants; at least I was in so weak a Condition, that I did not observe them. I was extremely tired, and with that, and the Heat of the Weather, and about half a Pint of Brandy that I drank as I left the Ship, I found my self much inclined to sleep. I lay down on the Grass, which was very short and soft; where I slept sounder than ever I remember to have done in my Life, and as I reckoned, above Nine Hours; for when I awaked, it was just Day-light. I attempted to rise, but was not able to stir: For as I happened to lie on my Back, I found my Arms and Legs were strongly fastened on each Side to the Ground; and my Hair, which was long and thick, tied down in the same Manner. I likewise felt several slender Ligatures across my Body, from my Armpits to my Thighs. I could only look upwards; the Sun began to grow hot, and the Light 16 offended my Eyes. I heard a confused Noise about me, but in the Posture I lay, could see nothing except the Sky

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis.

Variant 2

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) Her roses faded out of her cheeks, and the pretty freshness left her figure after the birth of a couple of children, and she became a mere machine in her husband's house, of no more use than the late Lady Crawley's grand piano.

б) Троянди на її щоках з'явили, відстрункої, знадливі і по статі не лишилися слід після народження двох дітей, і вона стала в домі чоловіка просто машиною, як і була постіль як користі, скільки в відродженні небіжчиці леді Кроулі.

II. Read and translate the fiction text.

From Mary Barton: A Tale of Manchester Life By Elizabeth Gaskell ... One evening, when the clear light at six o'clock contrasted strangely with the Christmas cold, and when the bitter wind piped down every entry, and through every 18 cranny, Barton sat brooding over his stinted fire, and listening for Mary's step, in unacknowledged trust that her presence would cheer him. The door was opened, and Wilson came breathless in. 'You've not got a bit o' money by you, Barton?' asked he. 'Not I; who has now, I'd like to know. Whatten you want it for?' 'I donnot want it for mysel, tho' we've none to spare. But don ye know Ben Davenport as worked at Carsons'? He's down wi' the fever, and ne'er a stick o' fire, nor a cowl [cold] potato in the house.' 'I han got no money, I tell ye,' said Barton. Wilson looked disappointed. Barton tried not to be interested, but he could not help it in spite of his gruffness. He rose, and went to the cupboard (his wife's pride long ago). There lay the remains of his dinner, hastily put there ready for supper. Bread, and a slice of cold fat boiled bacon. He wrapped them in his handkerchief, put them in the crown of his hat, and said — 'Come, let's be going.' 'Going—art thou going to work this time o' day?' 'No, stupid, to be sure not. Going to see the fellow thou spoke on.' So they put on their hats and set out. On the way Wilson said Davenport was a good fellow, though too much of the Methodee [Methodist]; that his children were too young to work, but not too young to be cold and hungry; that they had sunk lower and lower, and pawned thing after thing, and that now they lived in a cellar in Berry Street, off Store Street. Barton growled inarticulate words of no benevolent import to a large class of mankind, and so they went along till they arrived in Berry Street. It was unpaved; and down the middle a gutter forced its way, every now and then forming pools in the holes with which the street abounded. Never was the Old Edinburgh cry of 'Gardez l'eau,' more necessary than in this street. As they passed, women from their doors tossed household slops of every description into the gutter; they ran into the next pool, which overflowed and stagnated.

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis.

Variant 3

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) She did not pester their young brains with too much learning, but, on the contrary, let them have their own way in regard to educating themselves; for what instruction is more effectual than self-instruction?

б) Вона не обтяжувала їхніх голівок надмірною наукою, а, навпаки, давала їм цілковиту волю самим добувати собі знання, бо ж хіба є краща освіта за самоосвіту?

II. Read and translate the fiction text.

From *The Hound of the Baskervilles*. By Sir Arthur Conan Doyle. Mr Sherlock Holmes, who was usually very late in the mornings, save upon those not infrequent occasions when he stayed up all night, was seated at the breakfast table. I stood upon the hearth-rug and picked up the stick which our visitor had left behind him the night before. It was a fine, thick piece of wood, bulbous-headed, of the sort which is known as a 'Penang lawyer'. Just under the head was a broad silver band, nearly an inch across. 'To James Mortimer, MRCS [Member of the Royal College of Surgeons], from his friends of the CCH', was engraved upon it, with the date '1884'. It was just such a stick as the old-fashioned family practitioner used to carry—dignified, solid, and reassuring. 'Well, Watson, what do you make of it?' Holmes was sitting with his back to me, and I had given him no sign of my occupation. 'How did you know what I was doing? I believe you have eyes in the back of your head.' 'I have, at least, a well-polished, silver-plated coffee-pot in front of me,' said he. 'But, tell me, Watson, what do you make of our visitor's stick? Since we have been so unfortunate as to miss him and have no notion of his errand, this accidental souvenir becomes of importance. Let me hear you reconstruct the man by an examination of it.' 'I think,' said I, following so far as I could the methods of my companion, 'that Dr Mortimer is a successful elderly medical man, well-esteemed, since those who know him give him this mark of their appreciation.'

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis.

Variant 4

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) My mind shudders when I think of her awful, awful situation, and that, near as she is to the grave, she should be so given up to vanity, licentiousness, profaneness, and folly.

b) Я весь здригаюся, коли подумаю про її жахливе, безнадійне становище і про те, що вона, стоячи однією ногою в могилі, так загрузла в суєті, розпусті, безбожності й інших гріхах.

II. Read and translate the fiction text.

From *The Hound of the Baskervilles*. By Sir Arthur Conan Doyle.

'Good!' said Holmes. 'Excellent!' 'I think also that the probability is in favour of his being a country practitioner who does a great deal of his visiting on foot.' 'Why so?' '21 'Because this stick, though originally a very handsome one, has been so knocked about that I can hardly imagine a town practitioner carrying it. The thick iron ferrule is worn down, so it is evident that he has done a great amount of walking with it.' 'Perfectly sound!' said Holmes. 'And then again, there is the "friends of the CCH". I should guess that to be the Something Hunt, the local hunt to whose members he has possibly given some surgical assistance, and which has made him a small presentation in return.' 'Really, Watson, you excel yourself,' said Holmes, pushing back his chair and lighting a cigarette. 'I am bound to say, that in all the accounts which you have been so good as to give of my own small achievements you have habitually underrated your own abilities. It may be that you are not yourself luminous, but you are a conductor of light. Some people without possessing genius have a remarkable power of stimulating it. I confess, my dear fellow, that I am very much in your debt.'

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis.

Variant 4

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) The captain has a hearty contempt for his father, I can see, and he calls him an old put, an old snob, an old chaw-bacon, and numberless other pretty names.

b) Наскільки я можу збагнути, капітан страшенно ненавидить свого батька, зве його мужлаєм, занудою, жлуктом та іншими прегарними словами.

II. Read and translate the fiction text.

From *The Wonderful Wizard of Oz*. By L. Frank Baum. She was awakened by a shock, so sudden and severe that if Dorothy had not been lying on the soft bed she might have been hurt. As it was, the jar made her catch her breath and wonder what had happened; and Toto put his cold little nose into her face and whined dismally. Dorothy sat up and noticed that the house was not moving; nor was it dark, for the bright sunshine came in at the window, flooding the little room. She sprang from her bed and with Toto at her heels ran and opened the door. The little girl gave a cry of amazement and looked about her, her eyes growing bigger and bigger at the wonderful sights she saw. The cyclone had set the house down, very gently—for a cyclone—in the midst of a country of marvelous beauty. There were lovely patches of green sward all about, with stately trees bearing rich and luscious fruits. Banks of gorgeous flowers were on every hand, and birds with rare and brilliant plumage sang and fluttered in the trees and bushes. A little way off was a small brook, rushing and sparkling along between green banks, and murmuring in a voice very grateful to a little girl who had lived so long on the dry, gray prairies. While she stood looking eagerly at the strange and beautiful sights, she noticed coming toward her a group of the queerest people she had ever seen. They were not as big as the grown folk she had always been used to; but neither were they very small. In fact, they seemed about as tall as Dorothy, who was a well-grown child for her age, although they were, so far as looks go, many years older.

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis.

Variant 5

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) And it's to this man's son - this scoundrel, gambler, swindler, murderer of a Rawdon Crawley, that Matilda leaves the bulk of her money. I say it's unchristian. By Jove, it is. The infamous dog has got every vice except hypocrisy, and that belongs to his brother.

b) Щоб синові такового куртія Радонови Кроулі, тому негідникові, гравцеві, шахраєві вбивці, Матільда віддала більшу частину свого багатства? Це не по-християнському! Йй-богу, не по-християнському! В тому мерзотникові втілені всі вади світу, крім облуди, яка дісталася його братові!

II. Read and translate the fiction text.

From *Alice's Adventures in Wonderland*. By Lewis Carroll. There was a table set out under a tree in front of the house, and the March Hare and the Hatter were having tea at it: a Dormouse was sitting between them, fast asleep, and the other two were using it as a cushion, resting their elbows on it, and talking over its head. "Very uncomfortable for the Dormouse," thought Alice; "only as it's asleep, I suppose it doesn't mind." The table was a large one, but the three were all crowded together at one corner of it. "No room! No room!" they cried out when they saw Alice coming. "There's plenty of room!" said Alice indignantly, and she sat down in a large arm-chair at one end of the table. "Have some wine," the March Hare said in an encouraging tone. Alice looked all round the table, but there was nothing on it but tea. "I don't see any wine," she remarked. "There isn't any," said the March Hare. "Then it wasn't very civil of you to offer it," said Alice angrily. "It wasn't very civil of you to sit down without being invited," said the March Hare. "I didn't know it was your table," said Alice: "it's laid for a great many more than three." "Your hair wants cutting," said the Hatter. He had been looking at Alice for some time with great curiosity, and this was his first speech. "You should learn not to make personal remarks," Alice said with some severity: "it's very rude."

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis.

Variant 6

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) While Becky Sharp was on her own wing in the country, hopping on all sorts of twigs, and amid a multiplicity of traps, and pecking up her food quite harmless and successful, Amelia lay snug in her home of Russell Square; if she went into the world, it was under the guidance of the elders; nor did it seem that any evil could befall her on that opulent cheery comfortable home in which she was affectionately sheltered.

b) Тимчасом як Бекі Шарпліталадесь у провінції на власних крилах, стрибала по гілках і, уникаючи всіх пасток, успішно безкарно знаходила собі їжу, Емілія зручно вилежувалася у своєму гнізді на Рассел-сквер. Як щонайвишше виходила світ, то тільки під наглядом старших; ніякого, здавалося, немоглої спиткати у багатому, веселому, затишному домі, що надійно захищав її від життєвої хуртовини.

II. Read and translate the fiction text.

From Alice's Adventures in Wonderland. By Lewis Carroll.

The Hatter opened his eyes very wide on hearing this; but all he said was "Why is a raven like a writing-desk?" "Come, we shall have some fun now!" thought Alice. "I'm glad they've begun asking riddles—I believe I can guess that," she added aloud. "Do you mean that you think you can find out the answer to it?" said the March Hare. "Exactly so," said Alice. "Then you should say what you mean," the March Hare went on. "I do," Alice hastily replied; "at least—at least I mean what I say—that's the same thing, you know." "Not the same thing a bit!" said the Hatter. "Why, you might just as well say that 'I see what I eat' is the same thing as 'I eat what I see'!" "You might just as well say," added the March Hare, "that 'I like what I get' is the same thing as 'I get what I like'!" "You might just as well say," added the Dormouse, which seemed to be talking in its sleep, "that 'I breathe when I sleep' is the same thing as 'I sleep when I breathe'!" "It is the same thing with you," said the Hatter, and here the conversation dropped, and the party sat silent for a minute, while Alice thought over all she could remember about ravens and writing-desks, which wasn't much.

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis

Variant 7

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) He was her Europe, her emperor, her allied monarchs and august prince regent. He saw her sun and moon; and I believe she thought the grand illumination and ball at the Mansion House, given to the sovereigns, were especially in honour of George Osborne.

b) Джордж був її Європою, її імператором, її союзними монархами її найяснішим принцом-регентом. Він був її сонцем і місяцем. По-моєму, Емілія навіть вважала, що парадну ілюмінацію і бенкет у палаці лорд-мера влаштовано не на честь союзних монархів, а тільки для Джорджа Осборна.

II. Read and translate the fiction text.

From The School for Scandal. By Richard Brinsley Sheridan. Lady Sneerwell's house. Lady Sneerwell at the dressing-table, Snake drinking chocolate LADY SNEERWELL The paragraphs, you say, Mr Snake, were all inserted? SNAKE They were, madam; and as I copied them myself in a feigned hand, there can be no suspicion whence they came. LADY SNEERWELL Did you circulate the report of Lady Brittle's intrigue with Captain Boastall? SNAKE That is in as fine a train as your ladyship could wish. In the common course of things, I think it must reach Mrs Clackit's ears within four-and-twenty hours, and then you know the business is as good as done. LADY SNEERWELL Why, truly, Mrs Clackit has a very pretty talent and a great deal of industry. SNAKE True, madam, and has been tolerably successful in her day. To my knowledge, she has been the cause of six matches being broken off and three sons being disinherited, of four forced elopements, as many close confinements, nine separate maintenances, and two divorces. Nay, I have more than once traced her causing a tete-a-tete in the Town and Country Magazine, when the parties perhaps have never seen each other's faces before in the course of their lives. LADY SNEERWELL She certainly has talents, but her manner is gross. SNAKE 'Tis very true; she generally designs well, has a free tongue and a bold invention, but her colouring is too dark and her outline often extravagant. She wants that delicacy of hint and mellowness of sneer which distinguish your ladyship's scandal. LADY SNEERWELL Ah, you are partial, Snake. SNAKE Not in the least. Everybody allows that Lady Sneerwell can do more with a word or a look than many can with the most laboured detail, even when they happen to have a little truth on their side to support it. LADY SNEERWELL Yes, my dear Snake, and I am no hypocrite to deny the satisfaction I reap from the success of my efforts. Wounded myself in the early part of my life by the envenomed tongue of slander, I confess I have since known no pleasure equal to the reducing others to the level of my own injured reputation.

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis.

Variant 8

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) I know where she kept that packet she had, and can steal in and out of her chamber like Iachimo - like Iachimo? No - that is a bad part. I will only act Moonshine, and peep harmless into the bed where faith and beauty and innocence lie dreaming.

b) Язнаю, деЕміліяховаєпачкулистіввідДжорджа, мігбикрадькомазайтидоїїкімнатиівийтизнеїнепомітно, мовІакімо... Мов Іакімо? Ні, це негарна роль. Я зроблю так, як Місячне Сяйво: невинно зазирну до ліжка, де лежить і снує мрії віра, краса й чистота.

II. Read and translate the fiction text.

From Oh. By Norman Frederick Simpson. Characters: Humphrey Savernake Laura Savernake
Humphrey: No, Laura, I don't think it's the kind of thing we could expect Graham to show much interest in. Laura: Oh? 26
Humphrey: He's very orthodox in many ways. As far as his painting is concerned. Laura: I must say he doesn't show much preference for orthodox methods in anything else. Humphrey: All the same, Laura, I think that to fix the brush in a vice and move the canvas about on the end of it would create more problems than it would solve. Laura: I should have thought it would have been the very thing for Graham. Humphrey: I'll suggest it to him, of course-but you mustn't be surprised if he turns it down. Don't forget he's got all this fuss on his mind still about Colonel Padlock's portrait-that must be taking up practically every spare minute of his time. Laura: What fuss about Colonel Padlock's portrait? He's finished it. He must have. Humphrey: He's had a great deal to do, Laura. Laura: You don't mean to say poor Colonel Padlock is still sitting there? Waiting? Humphrey: It isn't just a matter of setting an easel up, Laura, and a canvas, and beginning to paint. Just like that. Laura: I think that's absolutely disgraceful! What for heaven's sake has he been doing? Humphrey: He hasn't been wasting his time, my dear.

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis.

Variant 9

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) Holding this kind of conversation, and building numberless castles in the air (which Amelia adorned with all sorts of flower-gardens, rustic walks, country churches, Sunday schools, and the like; while George had his mind's eye directed to the stables, the kennel, and the cellar), this young pair passed away a couple of hours very pleasantly.

b) Затакоюрозмовоюіспорудженняповітрянихзамків (щоїхЕміліяприкрашалавсілякимиквітниками, стежечками, сільськимицерквами, недільнимишколамиітощо, аДжордж — конюшнями, псарнямиіпівницями) нашамолодапарадужеприємнопровелагодинизодві.

II. Read and translate the fiction text.

From Oh. By Norman Frederick Simpson

Laura: Six weeks it must be since all this started. At least. I can't think what he can have been doing all that time. Humphrey: So far as I know, Colonel Padlock hasn't complained. Laura: Why on earth doesn't he get people to help him? Humphrey: You won't persuade Graham to delegate responsibility, my dear. Laura: Doing every single thing himself from scratch. Humphrey: Yes, well, there it is. If he prefers to work that way... Laura: I'd say nothing if it were simply a question of constructing his own easels. With home-made glue. Humphrey: After all... Laura: Or even weaving his canvases himself. But growing his own hemp or whatever it is to do it with! That's carrying it too far. Humphrey: Yes, well-I'm afraid I side with Graham over this, Laura. Laura: Felling the timber himself for his brush handles and planing it down till it's small enough. Humphrey: What other way is there, Laura, if you're determined to keep control over the finished picture? And that's the whole crux of it as far as Graham is concerned. As you know. Laura: And in

the meantime, Colonel Padlock has to sit there. Humphrey: As far as that goes, I should think Colonel Padlock would be the last person to want to see Graham compromise his professional integrity on his account.

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis.

Variant 10

I. Analyse the following lexico-semantic and syntactic expressive means and stylistic devices as to their types, functional value and compare with the given translations into Ukrainian:

a) Again the big gong beat, and a second time there was the rushing of naked feet on earth and ringing iron; the clatter of tools ceased. In the silence, men heard the dry yawn of water crawling over thirsty sand.

b) Знову загудів великий гонг, і ще раз по землі та дзвінкому залізу залопотіли босі ноги. Брязкіт ломів та кайл урвався. У тиші чуто було, як сухо сичить вода, розливаючись по спраглому піску.

II. Read and translate the fiction text.

From Oh. By Norman Frederick Simpson

Laura: Six weeks it must be since all this started. At least. I can't think what he can have been doing all that time. Humphrey: So far as I know, Colonel Padlock hasn't complained. Laura: Why on earth doesn't he get people to help him? Humphrey: You won't persuade Graham to delegate responsibility, my dear. Laura: Doing every single thing himself from scratch. Humphrey: Yes, well, there it is. If he prefers to work that way... Laura: I'd say nothing if it were simply a question of constructing his own easels. With home-made glue. Humphrey: After all... Laura: Or even weaving his canvases himself. But growing his own hemp or whatever it is to do it with! That's carrying it too far. Humphrey: Yes, well-I'm afraid I side with Graham over this, Laura. Laura: Felling the timber himself for his brush handles and planing it down till it's small enough. Humphrey: What other way is there, Laura, if you're determined to keep control over the finished picture? And that's the whole crux of it as far as Graham is concerned. As you know. Laura: And in the meantime, Colonel Padlock has to sit there. Humphrey: As far as that goes, I should think Colonel Padlock would be the last person to want to see Graham compromise his professional integrity on his account.

III. Analyse the text. Conduct a stylistic analysis.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Вагомою складовою фундаментальної підготовки студентів є активне запровадження в систему академічної освіти самостійної теоретичної і практичної роботи студентів, методичних рекомендацій до написання наукових рефератів, курсових, дипломних і магістерських робіт, а також бібліографічних покажчиків наукової, науково-методичної і художньої літератури.

Самостійна робота передбачає:

- попередню підготовку до практичних занять;
- розв'язання ситуативних задач, завдань і вправ у позааудиторний час;
- підготовку до обговорення окремих питань;
- підготовку доповідей та рефератів англійською мовою;
- самостійне вивчення окремих питань тем курсу;
- огляд рекомендованої літератури англійською мовою.

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Методи і форми поточного контролю індивідуальні. Поточний контроль здійснюється у процесі бесіди, дискусії, у вигляді тестів, індивідуальних і фронтальних опитувань.

Аналіз знань і вмій студентів здійснюється після проведення поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Співвідношення показників контролю дає змогу скоригувати методи і форми навчальної роботи, визначити відповідні заходи щодо оптимізації навчального процесу.

Поточний контроль знань здійснюється щомісяця шляхом тестування за вивченими темами курсу, підсумковий — наприкінці семестру за умови позитивних оцінок поточного контролю шляхом проведення письмового заліку.

Залікова картка складається з одного теоретичного питання і двох практичних завдань, що передбачають:

- теоретичне питання та бесіду на запропоновану тему;
- пояснення певного терміну;
- читання та переказ тексту відповідного напрямку;

ВИМОГИ ДО ІСПИТУ

Метазалику — перевірити здобуті знання з дисципліни, а також вміння визначати комунікативно-стильовий статус тексту, коментувати його семантико-стилістичні особливості та засоби їх відтворення у перекладі, пояснювати стратегію перекладацького рішення у різножанрових текстах.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ

1. Предмет і завдання спецкурсу з художнього перекладу.
2. Зв'язок із теорією та практикою перекладу та іншими дисциплінами.
3. Характерні ознаки стилю художнього мовлення.
4. Види і жанри художніх творів.
5. Текст як над фразова комунікативна одиниця.
6. Мовні засоби забезпечення когезії, когерентності, цілісності тексту.
7. Мовні засоби передачі категорії модальності у художньому творі.
8. Реалізація категорії суб'єкта у художньому творі.
9. Текстова категорія адресатності.
10. Функції художнього тексту.
11. Художній твір як особливий семіотичний знак.
12. Семантичний та прагматичний рівні змісту у художньому тексті.
13. Художній текст з погляду прагматичних пресупозицій, імплікатур, перлокуції.
14. Реалізація категорії оцінності у художньому тексті.
15. Концептуальні фактори смислотворення у художньому творі.
16. Маркери гендеру, віку, соціальної ролі у художньому тексті.
17. Роль художньої деталі, образу та сильної позиції при перекладі першотвору.
18. Засоби створення образності художнього тексту.
19. Види драматургічних творів.
20. Фактори, що зумовлюють труднощі адекватного відтворення смислу драматургічного твору при перекладі.
21. Види комічних творів.
22. Фактори, що зумовлюють труднощі адекватного відтворення смислу комічного твору при перекладі.
23. Літературні жанри, мовна характеристика текстів різних жанрів.
24. Особливості перекладу англійської казки англійською мовою.
25. Стереотипні персонажі американських комічних творів.
26. Стилістичні засоби контрасту та способи їх перекладу.
27. Стилістичні засоби повтору та способи їх перекладу.
28. Стилістичні засоби емоційної напруги та способи їх перекладу.
29. Основні напрямки теоретичного дослідження художнього дискурсу.
30. Способи перекладу різновидів іронії.
31. Художній аналіз тексту.
32. Лінгвокультурні одиниці та способи їх перекладу.
33. Переклад міфологізованих фразеологічних одиниць.
34. Біблійні одиниці та способи їх перекладу.
35. Роль метафори, її види у художньому тексті та способи перекладу.
36. Види метонімічних переносів, способи перекладу метонімії.
37. Рівні еквівалентності при перекладі епітетів.
38. Гра слів, способи перекладу каламбуру.
39. Фігури двозначності, способи перекладу фігури doubleentendre.
40. Гіпербола та мейозис, особливості перекладу.
41. Художні порівняння. Труднощі перекладу.
42. Риторичні питання, способи перекладу.
43. Паралельні конструкції, парцеляція, особливості перекладу.
44. Еліпсис, апосіопея. Труднощі перекладу.
45. Іннуендо та їх різновиди, способи перекладу.
46. Трансформації контекстуальних замінів (розгортання, компресії, модуляції) при перекладі художнього тексту.
47. Особливості комедійного жанру та комічних текстів Великобританії та США.
48. Особливості драматичного жанру та драматичних текстів Великобританії та США.
49. Перекладацькі прийоми відтворення гендерних маркерів у художньому тексті.
50. Характеристика понять «текст» та «дискурс».
51. Поняття імпліцитної та експліцитної інформації тексту
52. Художній твір як особливий семіотичний знак.
53. Семантичний та прагматичний рівні змісту у художньому тексті.
54. Художній текст з погляду прагматичних пресупозицій, імплікатур, перлокуції.

55. Реалізація категорії оцінності у художньому тексті.
56. Концептуальні фактори смислотворення у художньому творі.
57. Маркери гендеру, віку, соціальної ролі у художньому тексті.
58. Роль художньої деталі, образу та сильної позиції при перекладі першотвору.
59. Засоби створення образності художнього тексту.
60. Види драматургічних творів.
61. Фактори, що зумовлюють труднощі адекватного відтворення смислу драматургічного твору при перекладі.
62. Види комічних творів.
63. Фактори, що зумовлюють труднощі адекватного відтворення смислу комічного твору при перекладі.
64. Літературні жанри, мовна характеристика текстів різних жанрів.
65. Особливості перекладу англійської казки англійською мовою.
66. Стереотипні персонажі американських комічних творів.
67. Стилістичні засоби контрасту та способи їх перекладу.
68. Стилістичні засоби повтору та способи їх перекладу.
69. Стилістичні засоби емоційної напруги та способи їх перекладу.
70. Основні напрямки теоретичного дослідження художнього дискурсу.
71. Способи перекладу різновидів іронії.
72. Художній аналіз тексту.
73. Лінгвокультурні одиниці та способи їх перекладу.
74. Переклад міфологізованих фразеологічних одиниць.
75. Біблійні одиниці та способи їх перекладу.
76. Роль метафори, її види у художньому тексті та способи перекладу.
77. Види метонімічних переносів, способи перекладу метонімії.
78. Рівні еквівалентності при перекладі епітетів.
79. Гра слів, способи перекладу каламбуру.
80. Фігури двозначності, способи перекладу фігури doubleentendre.
81. Гіпербола та мейозис, особливості перекладу..
82. Художні порівняння. Труднощі перекладу.
83. Риторичні питання, способи перекладу..
84. Паралельні конструкції, парцеляція. особливості перекладу.
85. Еліпсис, апосіопея. Труднощі перекладу.
86. Іннуендо та їх різновиди, способи перекладу..
87. Трансформації контекстуальних замінів (розгортання, компресії, модуляції) при перекладі художнього тексту.
88. Особливості комедійного жанру та комічних текстів Великобританії та США.
89. Особливості драматичного жанру та драматичних текстів Великобританії та США.
90. Перекладацькі прийоми відтворення гендерних маркерів у художньому тексті.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Актуальные проблемы перевода и иностранных языков в лингвистическом вузе — М.: Прогресс, 1996, — 250 с.
2. Апполова М.А. Specific English: Грамматические трудности перевода. — М.: Гносиз, 1977, — 250 с.
3. Бархударов Л.С. Язык и перевод. — М.: Высшая школа, 1973, — 420 с.
4. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). — М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001, — 224 с.
5. Виноградов В.С. Лексические вопросы перевода художественной прозы. — М.: Высшая школа, 1978, — 239 с.
6. Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. — М.: Аврора, 1980, — 210 с.
7. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. — К.: Юніверс, 2003, — 280 с.
8. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. — Львів: Радуга, 1989, — 235 с.
9. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. — Вінниця: Нова книга, 2002, — 562 с.
10. Карабан В.І. Translation from Ukrainian into English. — Вінниця: Нова книга, 2003, — 608 с.
11. Комиссаров В.П. Слово о переводе. — М.: Гносиз, 1980, — 245 с.
12. Корунець І.В. A Course in the Theory and Practice of translation/ Теорія і практика перекладу. — К.: Вища освіта, 1986. — 435 с.
14. Корунець І.В. Theory and Practice of Translation. — Вінниця: Нова книга, 2001, — 447 с.
15. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. — Вінниця: Нова книга, 2004. — 261 с.
16. Казакова Т.А. Практические основы перевода. — Санкт-Петербург: Издательство Союз, 2001, — 317 с.
17. Латышев Л.К. Перевод: проблемы теории, практики и методики преподавания. — М.: Альфа, 1988, — 217 с.

18. Лилова А.С. введение в общую теорию перевода. — М.: МГУ, 1985,— 280 с.

19. Муравьев В.Л. Ложные друзья переводчика. — М.: Прогресс, 1969,— 270 с.

Додаткова

20. Людвигова Е.В. Руководство по переводу технических текстов. — М.: Прогресс, 1964,— 275 с.

21. Рильский М.Т. Мистецтво перекладу. — К.: Лелека, 1975, — 290 с.

22. Семенец О.Е., Панасьев А.Н. История перевода. — К.: Вища школа, 1991,— 380 с.

23. Циткина Ф.А. Терминология и перевод. — Львов: Радуга, 1988, — 385 с.

24. Швейцер А.Д. Теория перевода. Статус, проблемы, аспекты. — М.: Альфа, 1988,— 285 с.

25. Bell R.T. Translation and Translating. — London: Cambridge Press, 1991,— 480 p.

26. Hatim B., Mason I. Discourse and the Translator. — New York: Brooklyn Bridge, 1988, — 490 p.

27. Newmark P.A. Textbook of Translation. — New York: Harrison Press, 1988, — 390 p.

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*

Редактор *Л. М. Гримальська*

Комп'ютерне верстання *Т. Г. Замура*

Зам. № ВКЦ-

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП